

Rutin

Fastställt av: Jörn Schneede

Upprättat av: Anna-Lena M Berglund

Granskare: Therese Ahlepil

Organisation gäller inom: Hälso- och Sjukvårdsförvaltning

Säker Dos i Västerbotten**Förändringar från föregående utgåva**

Ändringar har gjorts kring kontaktuppgifter, kostnad vid direkt leverans samt uppdaterat högkostnadsskyddet till 2600kr.

Omfattning

Rutinen gäller samtliga medarbetare i Västerbotten som hanterar dosdispenserade läkemedel och/eller förskriver i Pascal.

Bakgrund

En riskanalys som genomfördes under 2015 visade att det fanns behov av en länsgemensam rutin för dosdispenserade läkemedel och Pascal. Chefläkarrådet tillsatte en projektgrupp som inom projektet Säker Dos i Västerbotten tagit fram denna rutin.

Syfte

Att få en mer patientsäker och användarvänlig hantering i Västerbotten av patienter som får sina läkemedel dosdispenserade.

Lagar och andra krav

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9, Patientdatalagen (2008:355), Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården, HSLF-FS 2017:37, Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:75) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

Ansvar och befogenheter

Läkemedelscentrum ansvarar för att hålla rutinen aktuell och uppdaterad. Den länsgemensamma rutinen förvaras i ledningssystemet med länkar dit från Läkemedelscentrum och NSC Cross förvaltning internt inom Region Västerbotten. Rutinen ska också finnas länkad till på regionvasterbotten.se. Som upprättare i ledningssystemet står Läkemedelscentrum och som

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

fastställare står ordförande i Läkemedelsrådet, Region Västerbotten. Uppdateringar görs i samråd med MAS-nätverket.

Beskrivning/Genomförande

Allmän information om Dos

Dosförpackade läkemedel, s.k. dosdispensering, är ett alternativ till den traditionella läkemedelshanteringen för personer med regelbunden medicinering som av olika skäl inte kan klara sin läkemedelshantering med recept och förpackningar. Genom dosdispensering får patienten sina läkemedel förpackade i dospåsar, där varje enskild påse är märkt med innehåll, patientuppgifter, datum och klockslag och innehåller de läkemedel som ska tas vid ett och samma tillfälle. Vanligtvis dispenserar läkemedel för två veckors förbrukning i taget, men i särskilda fall kan även läkemedel för en veckas förbrukning dispenserar. De läkemedel som av olika skäl inte dosdispenserar, t.ex. salvor eller vid behovs läkemedel tas från helförpackning eller dosett.

Allmän information om Pascal

Pascal är en nationell webbapplikation för vårdpersonal som används för att förskriva samt beställa läkemedel och handelsvaror för dospatienter. När Pascal infördes våren 2012 slogs receptregistret och dosreceptregistret ihop, vilket innebär att alla e-recept som förskrivs till dospatienter visas i Pascal. Ett läkemedel som förskrivs via e-recept i ett journalsystem blir alltid helförpackning i Pascal, vilket kan försvåra för patient och omvårdnadspersonal i läkemedelshanteringen.

För mer övergripande information om Pascal exempelvis förvaltning och inloggning/åtkomst se [Inera](#). Information om hantering av systemet se [Pascal handbok](#). Ytterligare information finns också på www.regionvasterbotten.se. För Region Västerbottens användare finns information på intranätet Linda gällande integrationen mellan Pascal och basjournalen NCS Cross.

Rätt hantering av förskrivningar och beställningar i Pascal innebär ökad patientsäkerhet framförallt för patienter med polyfarmaci, fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar. I Pascal finns en rad beslutsstöd till förskrivare som underlättar ställningstagande till vissa läkemedel exempelvis interaktionsvarning, dubblettvarning, graviditet, amning och olämpligt till äldre samt FASS-information. Dessutom finns en sökfunktion för biverkningar relaterade till patientens läkemedel. Pascal ger möjlighet för anställda i kommunal hälso- och sjukvård att ha tillgång till dospatienters läkemedelslistor. Numera finns även förskrivningskollen där alla förskrivna och uthämtade läkemedel syns för både dos- och icke dospatienter.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Receptutskrift Pascal samt Förteckning recept

I Pascal kan två olika läkemedelslistor skrivas ut, Receptutskrift Pascal samt Förteckning recept (tidigare benämnd Dosrecept). Receptutskrift Pascal är i första hand till för vårdpersonal och ger en tydlig utskrift av patientens aktuella läkemedel. På denna finns bland annat information om leveransadress, stopptid och första dosdag. Förteckning recept är sedan 1 januari 2017 inte längre en giltig recepthandling. I denna förteckning listas de recept, med tillhörande information som finns lagrade elektroniskt hos e-Hälsomyndigheten. När läkemedelsändringar gjorts skickar dosapoteket med Förteckning recept tillsammans med leverans av dosrullar.

Förskrivning, produktion och leverans

Alla förskrivningar till patienter med dos ska göras i Pascal. Vid förskrivning av stående läkemedel väljs i första hand läkemedel som kan dosdispenseras. Observera att även halva tabletter i vissa fall kan dispenseras. Om halva tabletter ej är möjligt kommer det upp en varning från dosapoteket och förskrivningen går ej att utföra. För mer information om aktuellt sortiment samt vilka läkemedel som kan dispenseras som halva tabletter se: [Sortimentslista Apotekstjänst](#)

Dispenserade läkemedel som förskrivs före den ordinarie stopptiden (se datum och klockslag under *stoptid disp* i Pascal) kommer i dospåsarna vid nästa dosperiod. Läkemedel som förskrivs som helförpackning är direkt tillgängligt för expedition på valfritt apotek från och med insättningsdatum. Alternativet till att hämta helförpackning på valfritt apotek, är att beställa denna i Pascal. Vid tillfällig behandling bör ett utsättningsdatum alltid anges.

Förskrivningar som görs i Pascal är giltiga i maximalt 1 år. Det åligger patienten själv eller via utsedd kontaktperson att meddela vården när förnyelse av förskrivning är nödvändig precis som vid förskrivning av vanliga e-recept. För att minska risken att förskrivningar blir ogiltiga och läkemedel därmed försvinner ur dospåsarna finns olika stödfunktioner för förskrivare och vårdpersonal.

- 2 månader innan giltigheten på förskrivningen upphör skickar dosapoteket ett informationsbrev tillsammans med patientens dosrulle, med påminnelse om kort giltighet på receptet. Samma informationsbrev bifogas sedan vid varje leverans till dess att förskrivningen förnyats eller giltigheten gått ut. Detta gäller både för dosdispenserade läkemedel och helförpackningar.
- I Pascal markeras den utgående förskrivningen med en flagga x-antal veckor innan giltighetstidens slut, utifrån användarens valda användarinställning (3–12 veckor).
- I Pascal finns en bevakningslista som består av två delar; Bevakade recept och Bevakade händelser. För att använda dessa bevakningslistor krävs ett aktivt val i Pascal av förskrivaren.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Funktionen Bevakade recept (Utgående/Utgångna/Slutexpedierade) som visas i Pascal genom att gå in via tomt journalorg, är att betrakta som ett komplement för förskrivare och sjuksköterskor för kontroll över vilka förskrivningar som behöver förnyas.
 - Funktionen Bevakade recept ska endast användas vid förnyelse av förskrivningar i Pascal som inte förändrar patientens pågående läkemedelsbehandling, då koppling till patientens läkemedelslista i journalen saknas via denna dialog. Mer beskrivning av hantering se nedan under rubrik [Integration Pascal – Region Västerbottens journalsystem NCS Cross](#).
- Funktionen Bevakade händelser som visas i Pascal genom att gå in via tomt journalorg, ger en överskådlig bild av vad som har skett med patienternas dosförskrivningar under vald tidsperiod. Denna funktion är framför allt avsedd för sjuksköterskor.

Varje verksamhetschef och medicinskt ansvarig sjuksköterska ansvarar för att enheten har lokala rutiner som säkerställer att och hur dessa båda listor kontinuerligt kontrolleras.

Förnyelse i Pascal kan göras för enstaka förskrivningar eller för samtliga. I samband med årlig förnyelse bör en läkemedelsgenomgång göras för att kontrollera att alla förskrivningar fortfarande är aktuella. Leverans av dosdispenserade läkemedel sker till avtalade utlämningsställen, exempelvis särskilda boenden, lokala apotek eller apoteksombud. Önskas en tillfällig ändring av utlämningsställe exempelvis i samband med resa kan detta som regel ordnas efter överenskommelse med dosapoteket. För denna tjänst kan det tillkomma en administrativ avgift.

Akutförskrivning

Med akutförskrivning avses förskrivning av dosdispenserade läkemedel som patienten behöver börja med före nästa ordinarie dosdag. Om förskrivningen bedöms vara akut bockas rutan "akut produktion" i. Detta innebär att nya dospåsar kommer att produceras och skickas samma dag om förskrivning görs före den stopptid som finns angivet i Pascal. Väljs ett insättningsdatum som inträffar före nästa produktion kommer en fråga om man vill begära akutproduktion eller förskriva en helförpackning. Vid akutförskrivning med nyinsättning kommer *tilläggsdoser* produceras, vilka ska tas tillsammans med patientens befintliga dospåsar. Vid dosändring eller utsättning av läkemedel tillverkas *ersättningsdoser*. De gamla dospåsarna ska då återlämnas till apotek för kassation för att undvika dubbelmedicinering. Det är viktigt att meddela patient/kontaktperson att akuta doser beställts och att dessa ska hämtas på lokalt apotek eller utlämningsställe (om patienten ej har direktleverans).

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Vid akutförskrivning kan en kostnad för patient och vårdgivare tillkomma, vilket bör tas med i ställningstagandet, se under rubrik *Kostnad för dosdispensering*.

Vid akutförskrivning på vardagar (mån-tors) gäller följande:

Dag 0	Förskrivningsdag	Akuta förskrivningar i Pascal som inkommit senast angiven stopptid produceras och skickas från dosapoteket.
Dag 1	Leveransdag	Tilläggs- eller ersättningsdoser når utlämningsstället vid tidpunkt som möjliggör hämtning samma dag.
Dag 2	Första dosdag	Förskrivet läkemedel kan administreras från och med morgondos.

Vid akutförskrivning under lördag-söndag eller helgdag kommer dag 0 att infalla på första nästkommande vardag. Observera att akutförskrivning som görs på en fredag (innan angiven stopptid) kommer att levereras kommande måndag och doserna kan börja administreras kommande tisdag.

Helförpackningar

I Pascal finns möjlighet att beställa helförpackningar. För att dessa ska levereras tillsammans med dosrullarna måste beställningen vara gjord i Pascal före stopptiden för ordinarie leverans. Vid akutbeställning av helförpackning tillkommer en fraktkostnad vid direktleverans (fn. 170-290kr beroende på var boende/hälsocentral finns i Västerbotten). Beroende på vilken tid akutbeställningen görs samt lagerstatus på det aktuella dosapoteket kan leveranstiden för en akutbeställd helförpackning vara upp till fem dagar. Aktuell status för en beställning kan ses i Pascal under *Beställningar*. Ett alternativ till akutbeställning av helförpackning i Pascal är att hämta ut denna på ett lokalt apotek.

Generella behandlingsanvisningar (GBA) för läkemedel inom kommunal hälso- och sjukvård i samtliga kommuner i Region Västerbotten består dels av rekommendationer av läkemedel som kan ges av sjuksköterska vid akuta situationer eller vid enkla åkommor, dels av en förteckning över läkemedel som SKA eller KAN finnas som förråd ute i kommunerna. För patienter inom kommunal hälso- och sjukvård ska akuta antibiotikakurer som behöver påbörjas under kvällar och helgdagar samt läkemedel som används under palliativ vård i livets slutskede tas ur GBA-förrådet. I Pascal skrivs då "Tas ur förråd" som kommentar till apotek.

Kostnad för dosdispensering

Kostnaden för dosdispensering regleras i avtal med dosleverantören. För hemmaboende patienter

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

debiteras dispenseringskostnaden den hälsocentral som patienten är listad vid. För patienter som bor på något av länets särskilda boenden debiteras den aktuella kommunen för dosdispenseringen. Vid akutförskrivning av dosdispenserade läkemedel tillkommer förutom kostnaden för dosdispensering och läkemedelskostnaden även en fraktkostnad om patienten har direktleverans (fn. 170-290kr beroende på var boende/hälsocentral finns i Västerbotten). Om patienten får sina dosleveranser till ett lokalt apotek eller ett apoteksombud tillkommer ingen fraktkostnad. Vid akutbeställning av helförpackning gäller samma fraktkostnad som för akuta dispenserade doser.

För patienter med dosdispenserade läkemedel gäller samma regler för högkostnadsskyddet som för andra receptkunder, vilket innebär att patienten högst behöver betala 2600 kr/år per rullande tolv månadersperiod för sina förskrivna läkemedel som ingår i förmånen. Perioden räknas från första uttagstillfället. Patienter som har ett giltigt apotekskonto hos de privata kedjorna kommer att bli debiterade på detta konto automatiskt. Om patienten inte har ett giltigt apotekskonto kommer faktura att skickas i efterskott, avseende föregående månads uttag. Eftersom en faktureringsavgift tillkommer för varje faktura, kan det vara fördelaktigt att välja autogiro vilket är kostnadsfritt. För mer information, se [Apotekstjänst](#).

Meddelandefunktion

Dosapoteket kan använda sig av meddelandefunktionen i Pascal för att kommunicera med förskrivare och övrig vårdpersonal. När en användare går in i Pascal via patientjournalen i NSC Cross, visas meddelanden som är patientspecifika. Ett meddelande är markerat som oläst med en kuvertsymbol så länge ingen har öppnat meddelandet. Om en användare öppnar meddelandet försvinner olästmarkeringen för samtliga användare. Det är därför viktigt att markera meddelandet som oläst igen om det var avsett för annan användare. Loggar användaren in i Pascal via NCS Cross/tomt journalorg/Växla/Dosrecept visas enbart meddelanden avsedda för den inloggade användaren. Om beställning av helförpackning gjorts i Pascal och beställningen avvisats av dosapoteket, exempelvis på grund av en restsituation, syns status Avvisad under fliken Beställningar.

Integration Pascal - Region Västerbottens journalsystem NCS Cross

Region Västerbotten har NCS Cross som basjournal. I journalen finns en integration till Pascal. Integrationen består av en kopieringsfunktion av aktuella förskrivningar i Pascal samt uthoppslösning med eller utan patients personuppgift. Rekommenderad väg för uthopp är via patientjournal eftersom det direkt öppnar patientens förskrivningar i Pascal, utan möjlighet till byte av patient och efter genomförda förändringar i Pascal kopieras dessa ner till patientens journal.

Funktionen *Bevakade recept* i Pascal finns endast tillgänglig via uthopp från tomt journalorg och åtgärder av förskrivningar i Pascal genererar därför ingen direkt återkoppling till patientens journal och

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

uppdatering av läkemedelslistan. Via Bevakade recept ska därför endast förnyelse av recept som inte medför någon förändring av patientens pågående läkemedelsbehandling göras. Om dosändring, in- eller utsättning av läkemedel ska göras måste det ske via uthopp från patientens journal så att kopiering uppdaterar läkemedelslistan i journalen och möjlighet till dokumentation av orsak till läkemedelsförändring kan göras direkt. För mer information om förskrivning till dospatient via NCS Cross se [Handbok Läkemedelshantering NCS Cross inkl Pascal](#) (endast tillgänglig internt inom Region Västerbotten).

Lokal support Pascal

Varje vårdgivare som nyttjar tjänsten Pascal är ansvariga för att ha en egen lokal supportorganisation. Användarna ska känna till hur och vart de ska vända sig med sina frågor/problem som rör behörighet till samt hantering i Pascal. De lokala supportorganisationerna inom Region Västerbotten och länets kommuner ser olika ut varför de inte beskrivs närmare i detta dokument, utan finns tillgängliga hos respektive vårdgivare. Generellt gäller dock för Region Västerbottens läkare som också tjänstgör inom kommunal hälso- och sjukvård att Region Västerbottens lokala support ansvarar så länge det inte gäller problem med kommunal utrustning och nätverk. Dokument för lokal support Region Västerbotten finns [här](#). Den lokala supporten kan ofta svara även på enklare frågor angående dosdispensering, i annat fall hänvisas förskrivaren att direkt kontakta dosapoteket.

Kontakt med dosapoteket

För frågor som rör dosdispensering ska användarna vända sig till Apotekstjänst kundservice. De har öppet vardagar måndag – fredag mellan klockan 08:00 och 17:00.

- Telefon 010-221 69 70
- E-post: kundtjanst@apotekstjanst.se

För frågor som rör delbetalning kontakta Svea Bank kundservice på telefon 08-470 36 11 eller e-post: apotekstjanst@svea.com. Mer information om delbetalning kan även ses här: [Apotekstjänst](#) alternativt [Sveabank](#).

Driftsavbrott

Reservrutin Pascal

Vid driftsavbrott i Pascal ska Apotekstjänst kontaktas på telefon 010-221 69 70. Gäller dock endast vardagar måndag – fredag mellan klockan 08.00 och 17.00. I de fall förskrivning inte kan göras i Pascal på grund av driftavbrott bör förskrivningen göras på annat sätt i enighet med Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:75) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Reservrutin NCS Cross/Pascal

Vid problem med integrationen mellan journalsystemet NCS Cross och Pascal ska en av länkarna nedan användas och dokumentation i journalen göras av genomförda läkemedelsjusteringar.

<https://www.eordinationpascal.sjunet.org/> eller <https://www.eordinationpascal.se/>

Upstart av ny dospatient

Registrering av ny dospatient och förskrivningar ska ske i Pascal. Innan uppstart ska en noggrann kartläggning av patientens behov och förutsättningar gällande läkemedelsbehandlingen göras. I dokumentet [Anvisningar för dosdispenserade läkemedel i Norra regionen](#) finns kriterier för lämplig dospatient. Den vårdenhet som gör bedömningen att patienten inte klarar att ta ansvar för sin medicinering och är i behov av dos ansvarar för uppstart av dosdispensering. Den som ansvarar för uppstart av dosdispensering ska även ansvara för att planering kring handläggning och information till kontaktperson enligt nedanstående riktlinjer ska vara säkerställt. Vid osäkerhet om behov av dosdispensering, bör samråd ske med den vårdenhet som har bäst kännedom om patienten och dennes medicinering. Ansvaret för uppstart av ny dospatient kan aldrig tilldelas någon annan enhet utan samråd.

Förbered ny dospatient - Sjuksköterska

Om planer finns att en patient ska ha dosdispenserade läkemedel är sjuksköterskan delaktig i den kartläggning och bedömning som görs om patientens lämplighet. En kontroll måste göras om patienten kan öppna dospåsar själv. Om patienten inte kan hantera sina läkemedel själv måste en kontaktperson utses för doshantering. Vad som avses med kontaktperson för doshantering samt dess ansvarsområden för återfinns i [Anvisningar för dosdispenserade läkemedel i Norra regionen](#). Förutom de rent medicinska aspekterna finns andra saker som är viktiga att säkerställa, bland annat att det finns någon plats i bostaden där patientens läkemedel kan förvaras säkert samt att två dosetter finns tillgängliga om läkemedel skulle behöva delas utanför dospåsarna.

När kartläggning gjorts och beslut om dosdispensering fattats, förbereds patienten som dospatient i Pascal. För anställda inom Region Västerbotten ska förberedelse av dospatient göras via uthopp i patientens journal. Instruktion om vilka som har behörighet att göra förberedelse och hur man förbereder dospatient, se [Pascal handbok](#). Den person som utför förberedelsen ansvarar också för att informera patienten om möjliga betalningssätt och ser till att dokument som behövs för detta skrivs under. För mer information om olika betalningssätt, se s.7. När ny dospatient förberetts informeras ansvarig läkare så denne kan fullfölja registreringen av dospatienten.

Slutför registrering av dospatient - Läkare

Via uthopp i patientens journal ska läkare i Pascal registrera patientens samtycke att bli dospatient och därefter slutföra registreringen. Det är endast läkare med personlig förskrivarkod som har behörighet att göra detta. Instruktion på hur man slutför registrering av förberedd dospatient, se [Pascal handbok](#). När detta gjorts är det möjligt för läkaren att direkt börja förskriva och korrigera patientens läkemedel i Pascal.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Observera att e-recept utskrivna senaste året visas i Pascal och behöver verifieras. Eftersom all information från ordinationerna i journalen, exempelvis dosändringar, inte visas i Pascal är det viktigt att läkaren har en aktuell läkemedelslista från journalen att jämföra med, antingen genom presentation på dubbla skärmar eller en utskriven läkemedelslista.

Kontrollera och ändra förskrivningarna

- Vilka läkemedel kan dispensereras? Gör om dessa genom att använda funktionen "Ändra till dospåse" som man finner i den streckade menyn längst till vänster på receptraden. Om det inte fungerar gå via *Ändra* och förskriv läkemedel som går att dispensera.
- Observera att alla recept som förs över kommer att visas som vid behovs-läkemedel. Bocka ur rutan "vid behov" för de läkemedel som ska ges som stående helförpackning.
- Sätt ut dubletter och ej aktuella läkemedel.
- Vilka administrationstider är lämpligast för patienten? Finns det interaktioner som gör att läkemedlen måste administreras på olika tider?
- Om det finns läkemedel som inte kan dispensereras eller vid behovs läkemedel - hur ska de hanteras?
 - Delas i dosett eller tas ur helförpackning
 - Informera ansvarig kontaktperson om att helförpackning förskrivits.
- Kan patienten hantera alla beredningsformer?
- Notera vilket datum dosdispenseringen påbörjas. Ta ställning till hur läkemedlen ska hanteras fram till dess.
- Under Användarinställningar i Pascal kan förskrivare lägga in bevakning när giltighetstiden på dosreceptet håller på att gå ut.

Kopiering och aktivering av dospatient i patientens journal NCS Cross

När läkemedelslistan i Pascal är genomgången är det viktigt att Pascal stängs på korrekt sätt för att automatanteckning och kopiering till patientens journal ska ske. Detta sker endast genom att *hela webbläsaren* stängs via det översta högra krysset. När Pascal stängts korrekt startar kopiering av förskrivningarna till patientens journal. Observera att förskrivaren måste vara inne i en journal där förskrivaren har skrivbehörighet, annars blir det ingen automatanteckning.

Ett meddelande visas "DosRecept finns. Vill du sätta ut befintliga recept och aktivera DosRecept?". Läkaren ska svara Ja på frågan. E-recepten i journalen sätts då ut och förskrivningarna från Pascal visas i stället. E-recepten som satts ut återfinns i läkemedelslistan vid val Samtliga ordinationer ÖV. *Observera att startdatum på nyinsatta och korrigerade dosrecept får första dag i dosleveransen som*

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

startdatum. En automatanteckning i journalen skapas och där noteras datum för första dosleverans. Patienten är nu aktiverad som dospatient i sin journal och risken att det missas att patientens förskrivningar ska ske i Pascal minimerad. För mer information om hantering Pascal/NCS Cross se [Handbok Läkemedelshantering NCS Cross inkl Pascal](#).

Läkaren meddelar patienten/ansvarig kontaktperson för dosdispensering vilket startdatum som gäller och hur patientens läkemedel ska hanteras fram till dess.

Viktiga råd vid uppstart av dospatient

- Gå alltid in i Pascal via patientens journal om du är NCS-Cross-användare i Region Västerbotten. Tänk på att vara inne i journal där du har skrivbehörighet för att automatanteckning ska registreras.
- Stäm noggrant av läkemedelslistan mot e-recepten som importerats till Pascal - se till att få aktuell dosering och notera att även utsatta läkemedel importerats i vissa fall (när makulering ej utförts).
- Stäng alltid ner Pascal genom att hela webbläsaren stängs via det övre högra krysset.

Nyinsättning, ändring, förnyelse och utsättning i Pascal

Mottagningsbesök Region Västerbotten / Rond i kommunal hälso- och sjukvård - Läkare

Den läkare som beslutar om en läkemedelsförändring ska också utföra ändringen i Pascal. Kontroll om patienten själv kan hantera sina läkemedel eller om ansvaret för läkemedelshantering är övertaget av vårdgivare görs, då detta har betydelse för fortsatt hantering. Alla förskrivningar till dospatient sker via Pascal, inget förskrivs som e-recept eller registreras i läkemedelslistan öppenvård i patientens journal.

Läkaren kontrollerar om dosförskrivningarna är aktiverade i patientens journal. Om de inte är det måste detta göras genom att via läkemedelslistan öppenvård öppna Pascal, stänga Pascal igen genom att klicka på det övre högra krysset och efter slutförd kopiering svara Ja på meddelandet som visas om att sätta ut e-recepten i journalen. Om patientens dosförskrivningar är aktiverade i journalen öppnas läkemedelslistan öppenvård, kopiering av aktuella dosförskrivningar görs, gå vidare till Pascal via knapp DosRecept.

Funktionen Bevakade recept i Pascal kan användas som komplement till befintliga rutiner för att kontrollera förskrivningarnas giltighet och minska risken att patienten blir utan läkemedel. *Enbart*

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

förnyelse som inte förändrar patientens pågående läkemedelsbehandling kan göras via Bevakade recept eftersom ingen koppling till patientens läkemedelslista i journalen finns här.

Kontrollera, ta ställning, utför:

- Vid ny förskrivning, förnyelse, ändring eller utsättning notera datum för Stopptid disp och datum för Första dag i dosperiod och gör en bedömning om akutförskrivning är nödvändig eller om ändringen kan genomföras först vid nästa dosleverans.
 - Om patient ska ha läkemedlet på en gång gör bedömning av lämplig hantering.
 - **Alternativ 1:** Förskriv helförpackning fram till nästa dosleverans, viktigt att utsättningsdatum sätts till dagen innan första dosdag. Gå sedan in på menyn vid raden för helförpackningen och *välj Ändra till dospåse* som då får startdatum från och med nästa dosleverans.
 - **Alternativ 2:** Välj akut produktion av detta läkemedel (leverans inom 3 vardagar, tilläggsrulle om ett läkemedel är tillagt, ersättningsrulle om ett läkemedel är utsatt eller dosändrat). Observera att samtliga nyinsatta läkemedel som ska akutdispenseras måste akutmarkeras.
 - Kortare kur, exempelvis antibiotika, sätts in som tidsbegränsad helförpackning.
 - Om läkemedlet inte ska beställas eller hämtas ut på apotek, ange kommentar till apotek i Pascal: "Tas ur förråd". I kommunal hälso- och sjukvård tas hela kuren från GBA-förrådet vid akuta antibiotikakurer som behöver påbörjas under kvällar och helgdagar, samt vid palliativ vård.
- Välj så långt som är möjligt dispenserbara läkemedel.
- Receptfria läkemedel, för enklare åkommor t.ex torr hud, ska förskrivas med texten "Expedieras utan förmån. Handköp." i doseringsrutan. Patienten betalar detta själv.
- Kontroll av interaktioner, behöver någon administrationstid ändras för andra läkemedel?
- Om ett läkemedel ska sättas ut akut bockas rutan "Sätt ut direkt" i. Fråga om akutleverans visas och måste tas ställning till.
- Gör en utskrift av Receptutskrift Pascal till patienten. Stäm av med förskrivningarna i Pascal så att allt blev rätt - utsättningar, alla insättningar på rätt dag (akuta) och med så få helförpackningar som möjligt.
- Informera patient alternativt ansvarig kontaktperson för dosdispensering om genomförda förändringar för förståelse och så att ingenting missas att beställas eller hämtas ut på lokalt apotek.

I samband med förnyelse av dosförskrivningar kontrolleras även att relevant provtagning och

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

läkemedelsgenomgång utförts inom rimlig tid.

Vid förnyelse av läkemedel som hanteras av annan klinik kontrolleras att uppföljning kommer att ske, alternativt meddelas ansvarig läkare att förnyelse krävs.

Sjuksköterska (Sjuksköterska i Region Västerbotten/Sjuksköterska inom kommunal hälso- & sjukvård)

Efter rapport om förändrad läkemedelsbehandling ansvarar sjuksköterska för att:

- beställa eventuella helförpackningar i Pascal eller se till att helförpackningar/nya dospåsar hämtas ut på lokalt apotek
- dela dosett om behov finns för detta efter genomförd ändring
- se till att nya läkemedel kommer till patientens bostad
- att aktuell Receptutskrift Pascal finns tillgänglig i patientens bostad
- informera patienten/anhöriga/delegerad personal om förändringen

Insulinbehandlad diabetiker

Läkare

Läkare ansvarar för att via uthopp i patientens journal förskriva insulin i Pascal. Läkare ansvarar för att genomföra dosändring av insulin i Pascal efter bedömning utifrån patientens blodsockervärden och hälsotillstånd eller utifrån information om rekommenderad dos av diabetessjuksköterska.

Diabetessjuksköterska

Diabetessjuksköterskor saknar formell behörighet att ändra förskrivningar av insulin i Pascal, men de har delegerad behörighet att dosjustera insulinordinationen utifrån patientens blodsockervärden och hälsotillstånd. Om diabetessjuksköterska gör bedömning att dosändring av insulin är nödvändigt hanteras det enligt nedan:

För patient med eget läkemedelsansvar

- Dokumentera dosändring i patientens journal under sökordet Dosändring i aktuell anteckningstyp.
- Meddela ny dosering till patienten via telefon eller brev.
- Meddela ansvarig läkare för åtgärd av dosändring i Pascal. Hänvisa till skapad anteckning som underlag för ändringen.

För patient med övertaget läkemedelsansvar

- Dokumentera dosändring i patientens journal under sökordet Dosändring i aktuell anteckningstyp.
- Meddela ansvarig läkare för åtgärd av dosändring i Pascal, hänvisa till skapad anteckning som underlag för ändringen.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Kontakta ansvarig sjuksköterska som hanterar patientens insulindelegering och informera om att ny dosering finns i Pascal.

Viktiga råd vid Nyinsättning, ändring, förnyelse och utsättning av förskrivningar i Pascal

- Gå alltid in i Pascal via patientens journal om du är användare i Region Västerbotten.
- Inga e-recept skrivs till dospatient, all förskrivning ska ske i Pascal.
- Vid förnyelse av läkemedel som hanteras av annan klinik, kontrollera att uppföljning kommer att ske.
- Stäng alltid ner Pascal genom att hela webbläsaren stängs via det övre högra krysset.

Säkerställ via kommunikation till annan vårdgivare och patient att läkemedel finns tillgängliga efter förändringar.

Ändringar i insulindoser ska föras in i Pascal.

In- och utskrivning av dospatient på sjukhus

Inskrivning

Läkare

Inskrivande läkare kontrollerar om dosordinationerna är aktiverade i patientens journal. Om de inte är det måste detta göras genom att via läkemedelslistan öppenvård öppna Pascal, stänga Pascal igen (genom att hela webbläsaren stängs via det övre högra krysset) och efter slutförd kopiering svara Ja på meddelandet som visas om att sätta ut e-recepten i journalen. Om dosordinationerna redan finns i patientens journal öppnar inskrivande läkare dialogen Förbered/verkställ och noterar att de senaste dosordinationerna kopieras över till journalen. Det är viktigt att läkaren också öppnar Pascal, via knappen Dosrecept, för att jämföra förskrivningarna i Pascal med dem som visas i journalen. Arbetet underlättas och patientsäkerheten ökar om arbetsstation med dubbla skärmar används. I annat fall måste aktuellt dosrecept skrivas ut. Efter genomförd jämförelse förbereds ordinationerna.

Samtliga ordinationer ska nu verkställas. Ordinationerna för vårdtillfället granskas i tempkurvans ordinations vy (för överskådlig visning högerklicka och välj Vidimera/Godkänn, dialogen Vidimera visas. OBS endast visningsdialog). De läkemedel som inte ska ges under vårdtiden sätts sedan ut i

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

ordinationsvyn så att det tydligt syns vilka ändringar som är gjorda.

Dosdispenseringen kan pausas vid inskrivning på sjukhus, man kan pausa inför planerad inläggning, löpande under inläggningstiden eller med en tidsbestämd period. Bedömning om dosdispensering ska pausas eller inte görs så snart som möjligt efter inläggning av läkare i samråd med sjuksköterska. Förväntas vårdtiden bli långvarig eller om det finns skäl att genast pausa dosdispenseringen ansvarar avdelningsläkare för att pausa dosdispenseringen. Detta görs i Pascal under fliken Patientinformation där man kan ändra patientinformation från Aktiv till Vilande. De vårdenheter som redan har en fungerande lokal rutin över vilken yrkeskategori som pausar dosexpediering kan fortsätta enligt den.

Sjuksköterska

När patienten kommit till avdelningen ansvarar sjuksköterska för att inskrivningsmeddelande i Prator skickas till kommun och hälsocentral för de patienter som har kommunala insatser. Om patientens dospåsar följer med till sjukhuset kan dessa användas vid oförändrad ordination eller om tillägg av ordination görs. Vid utsättning av något eller några läkemedel kasseras dospåsarna.

Utskrivning

Läkare

Om läkemedelsförändringar skett under vårdtiden, ska ändringarna utföras i Pascal inför utskrivning. Läkaren utför ändringar i Pascal om möjligt dagen innan planerad utskrivning. Om möjligt används arbetsstation med dubbla skärmar för att underlätta arbetet och samtidigt öka patientsäkerheten. Om det inte finns dubbla skärmar, skrivs aktuella och framtida ordinationer ut från patientens journal via tempkurvans ordinationslista/högerklicka och välj Ordinationshistorik/Samtliga läkemedel/Skriv ut. Pascal öppnas sedan via patientens journal.

Kontrollera, ta ställning, utför;

- Ska ordinationerna som är nyinsatta under vårdtillfället sättas in, respektive sättas ut i Pascal om de satts ut permanent eller tillfälligt under vårdtillfället?
- Vid förändring gällande dosdispenserade läkemedel begärs i första hand akut produktion, att nya påsar ska produceras.
 - Undantaget är några enstaka dagars behandling (exempelvis antibiotika) som sätts in som tidsbegränsad helförpackning och inte hämtas ut på apotek, utan skickas med från sjukhus eller tas från läkemedelsförråd. Skriv då en kommentar i Pascal till apotek: "Tas ur förråd"
- Välj så långt som är möjligt dispenserbara läkemedel.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Aktuell dosstatus? Om dosdispenseringen är Vilande ändras den till Aktiv och akut produktion begärs.
- Om det finns flaggor vid något läkemedel innebär det att det läkemedlet kommer ramla bort inom angiven tid. Ta ställning till om de ska fortsätta att gälla och förnya dessa. Även övriga läkemedel kan med fördel förnyas om man tagit ställning till den totala läkemedelsbehandlingen.
- Gör en utskrift av Förteckning recept alternativt Receptutskrift Pascal till patienten. Stäm av denna med ordinationslistan eller vidimeringslistan i tempkurvan så att allt blev rätt - utsättningar, alla insättningar på rätt dag (akuta) och med så få helförpackningar som möjligt.

Pascal stängs nu (genom att hela webbläsaren stängs via det översta högra krysset) så att kopiering av aktuella dosförskrivningar görs till patientens journal. I dialogen Förbered/Verkställ inför utskrivning ska alla ordinationer sättas ut. Alla förskrivningar till dospatient sker via Pascal, inget skrivs som e-recept eller registreras i läkemedelslistan öppenvård i NCS Cross.

I utskrivningsmeddelandet/hemgångsmeddelandet till patienten noteras om läkemedelsförändringar gjorts under vårdtiden och en uppmaning om att nya läkemedel kan behöva hämtas ut på apotek. Förslag på text för komplettering av vårdenheternas brevmallar för ovanstående meddelanden: Om du fått nyinsatta läkemedel kom ihåg att hämta ut dessa på apotek. Har du dosdispensering, hämta ut helförpackningar och dosrullar.

Sjuksköterska

Utifrån aktuell utskrift av Receptutskrift Pascal delas läkemedel i dosett från utskrivningsdagen fram tills dag då nya dospåsar levereras till boende eller lokalt apotek. Vid akutproduktion är detta normalt tre vardagar. Om kort kur ordinerats, exempelvis antibiotikakur där några dagar återstår delas kuren klart i dosett och skickas hem med patienten. Sjuksköterskan ansvarar för att kvarvarande dospåsar skickas med hem eller kasseras om innehållet är inaktuellt.

Sjuksköterskan ansvarar för att överrapportering om läkemedelshantering sker till kommun eller hälsocentral. Rapporteringen görs via utskrivningsmeddelande i Prator för de patienter som har eller ska få kommunala insatser. Exempelvis rapporteras att dosett delats i x antal dygn fram till nästa dosleverans. En kvittens på det skickade meddelandet signalerar att ansvaret för uppföljning övertagits av mottagande enhet. Om patienten flyttar i samband med utskrivning från sjukhus, exempelvis till ett särskilt boende ansvarar inte utskrivande enhet för att skicka meddelande i Pascal om ändrad leveransadress. För uppgiften ansvarar mottagande enhet i kommunen.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Viktiga råd vid in- och utskrivning av dospatient på sjukhus

- Vid inskrivning, öppna alltid Pascal (via knappen Dosrecept) för att jämföra förskrivningarna i Pascal med dem som visas i journalen.
- Pausa inte rutinmässigt dosdispensering vid inskrivning på sjukhus, men bedöm så snart som möjligt efter inskrivning om den ska pausas.
- Vid förändring i läkemedelsbehandlingen under vårdtiden, begärs vid utskrivning i första hand akut produktion, att nya påsar ska produceras.
- Inga e-recept skrivs till dospatient, all förskrivning ska ske i Pascal.

Stäng alltid ner Pascal genom att hela webbläsaren stängs via det övre högra krysset.

Säkerställ via kommunikation till annan vårdgivare och patient att ordinationer och läkemedel finns tillgängliga efter utskrivning.

Avregistrera dospatient

Avregistrering av dospatient i Pascal kan ske av två olika skäl:

- för att patienten fortsättningsvis inte ska vara dospatient
- för att patienten är avliden

Kontrollera om patienten själv kan hantera sina läkemedel eller om ansvaret för läkemedelshanteringen är övertaget av vårdgivare då detta har betydelse för fortsatt hantering.

Avregistrera patient som fortsättningsvis inte ska vara dospatient*Läkare*

Om beslut tagits att patienten inte längre ska vara dospatient går läkaren via patientens journal till Pascal och i Patientinformation klickar på knapp Avsluta patient och väljer alternativ – Avregistrera dospatient

- Dialog visas för utskrift av patientens läkemedelslista att ha som underlag vid registrering av nya e-recept. OBS! Viktigt att skriva ut läkemedelslistan för att kunna se aktuell läkemedelsbehandling.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Ytterligare dialog visas om avregistreringen verkligen ska genomföras. Vid val Avbryt avbryts hela processen. Vid val Avregistrera dospatient kommer avregistrering ske och dosunderlag samt all receptinformation försvinner.
- När svarsmeddelande visas att patienten avregistrerats som doskund stängs Pascal och kopiering till journalen aktiveras och dosordinationerna sätts automatiskt ut.
- Patienten är nu avregistrerad som dospatient och nya e-recept kan direkt skapas i journalen.

Kontrollera, ta ställning, utför:

- Vem ska sköta hanteringen fortsättningsvis?
- Kan patienten ta läkemedlen direkt ur helförpackning eller ska de delas i dosett?
- Skapa nya e-recept i patientens journal.
- Skriv ut en aktuell läkemedelslista från journalen för att lämna till patienten/ansvarig kontaktperson.
- Rapportera till patient eller kontaktperson för dosdispensering/sjuksköterska om genomförda förändringar.

Sjuksköterska (Sjuksköterska i Region Västerbotten / Sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård)

Efter rapport om förändrad läkemedelsbehandling ansvarar sjuksköterska för att:

- se till att eventuella inaktuella dospåsar tas bort från patientens bostad
- läkemedlen hämtas ut på lokalt apotek
- dela dosett om behov finns för detta
- se till att nya läkemedel levereras till patientens bostad
- att aktuell läkemedelslista finns hemma hos patienten
- informera patienten/anhöriga om förändringen
- informera delegerad personal om förändringen

Avregistrera dospatient för att patienten är avliden

Om patienten avlider ska dosdispenseringen avslutas i Pascal så att inte någon leverans av dospåsar sker efter dödsdatum.

Sjuksköterska (Sjuksköterska i Region Västerbotten / Sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård)

Avregistreringen görs i Pascal i Patientinformation via knapp Avsluta patient, sedan alternativ – Markera som avliden. Ett meddelande visas att dosexpedieringen är avslutad och patienten markerad som avliden samt att dosunderlaget först kommer att tas bort när e-Hälsomyndigheten får information från Skatteverket att patienten avlidit.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Läkare

För dospatienter som avlider i hemmet och som inte har kontakt med kommunal hemsjukvård ansvarar läkaren som konstaterar dödsfallet för att avsluta dosdispenseringen. För dospatienter som avlider på sjukhus/sjukstuga ansvarar läkaren som skriver epikrisen för att avsluta patienten som dospatient i Pascal.

Via patientens journal görs avregistreringen i Pascal. Läkaren går in i fliken Patientinformation, klickar på knapp Avsluta patient och väljer alternativ – Markera som avliden. Ett meddelande visas att dosexpedieringen är avslutad och patienten markerad som avliden samt att dosunderlaget först kommer att tas bort när e-Hälsomyndigheten får information från Skatteverket att patienten avlidit.

Viktiga råd vid avregistrering av dospatient

- Gå alltid in i Pascal via patientens journal om du ska avregistrera dospatient som fortsättningsvis inte ska vara dospatient.
- Förskriv nya e-recept i NCS Cross efter att Pascal är avslutad. OBS! Innan patienten avslutas i Pascal måste Receptutskrift Pascal skrivas ut som underlag för den nya e-förskrivningen.
- Om patienten fortsättningsvis inte ska vara dospatient, säkerställ via kommunikation till annan vårdgivare och patient/kontaktperson att läkemedelshanteringen fungerar fortsättningsvis.

Stäng alltid ner Pascal genom att hela webbläsaren stängs via det övre högra krysset.

Pascal och Dos inom kommunal hälso- och sjukvård i Västerbotten

Uppstart av ny dospatient

Innan uppstart är det viktigt att det gjorts en ordentlig kartläggning av patientens behov och förutsättningar gällande sin läkemedelsbehandling. I dokumentet [Anvisningar för dosdispensering i Norra regionen](#) finns kriterier för lämplig dospatient.

Den vårdenhet som gör bedömningen att patienten inte klarar att ta ansvar för sin medicinering och är i behov av dos ansvarar för uppstart av dosdispensering. Den som ansvarar för uppstart av dosdispensering ska även ansvara för att planering kring handläggning och information till kontaktperson enligt nedanstående riktlinjer ska vara säkerställt.

Vid osäkerhet om behov av dosdispensering bör samråd ske med den vårdenhet som har bäst

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

kännedom om patienten och dennes medicinering. Ansvaret för uppstart av ny dospatient kan aldrig tilldelas någon annan enhet utan samråd.

Förbered ny dospatient

Sjuksköterska

Om planer finns på att en patient ska ha sina läkemedel dosdispenserade är sjuksköterskan delaktig i den kartläggning och bedömning som görs om patientens lämplighet. En kontroll måste göras om patienten kan öppna dospåsarna själv. Om patienten inte själv kan hantera läkemedlen måste en person utses till patientens kontaktperson för doshanteringen. Vad som avses med kontaktperson för doshanteringen samt vad den ansvarar för återfinns i [Anvisningar för dosdispensering i Norra regionen](#). Förutom de rent medicinska aspekterna finns andra saker som är viktiga att kontrollera, bland annat att det finns något ställe i patientens bostad där läkemedlen kan förvaras säkert samt att patienten har två dosetter tillgängliga om läkemedel skulle behöva delas utanför dospåsarna.

När kartläggning gjorts och beslut om dosdispensering fattats förbereds patienten som dospatient i Pascal. Instruktion om vilka som har behörighet att göra förberedelse och hur man förbereder dospatient, se [Pascal handbok](#). Den person som utför förberedelsen ansvarar också för att informera patienten om möjliga betalningssätt och ser till att dokument som behövs för detta skrivs under. För mer information om olika betalningssätt, se s. 7. När ny dospatient förberetts informeras ansvarig läkare om detta så att läkaren kan fullfölja registreringen av dospatienten genom att registrera patientens samtycke och ta ställning till patientens samlade läkemedelsbehandling där så stor del som möjligt av läkemedlen ändras till dispenserbara.

Nyinsättning, ändring, förnyelse och utsättning i Pascal

Sjuksköterska

Som ett komplement till befintliga rutiner finns funktionen Bevakade händelser i Pascal. Det är ett hjälpmedel för kontroll och planering där användaren får en översiktlig bild över vad som har hänt med bevakade dospatienters förskrivningar under vald tidsperiod.

Efter rapport om förändrad läkemedelsbehandling ansvarar sjuksköterska för att:

- beställa eventuella helförpackningar i Pascal eller se till att helförpackningar/nya dospåsar hämtas ut på lokalt apotek
- dela dosett om behov finns för detta efter genomförd ändring
- se till att nya läkemedel kommer till patientens bostad
- aktuell Receptutskrift Pascal/Förteckning recept finns tillgänglig hemma hos patienten
- informera patienten/anhöriga om förändringen

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- informera delegerad personal om förändringen

Sjuksköterska med förskrivningsrätt

Alla förskrivningar till dospatient sker via Pascal, inget förskrivs på pappersrecept.

Inskrivning och utskrivning av dospatient till/från annan vårdnivå

Före inskrivning

Om sjuksköterska får kännedom om att patient skickas/åker in för bedömning till annan vårdnivå ska aktuell Receptutskrift Pascal/Förteckning recept skickas med samt dospåsar. Om patienten inte kan hantera sina läkemedel själv är det personalen som skickar in patienten som ansvarar för att detta åtföljs. Under vårdtiden på sjukhus/sjukstuga gör läkare och sjuksköterska, så snart som möjligt, en bedömning om patientens dosexpediering ska pausas eller inte.

Efter utskrivning

- Rapporteringen från sjukhuset görs via utskrivningsmeddelande i Prator om patienten har eller ska få kommunala insatser såsom hemtjänst och/eller hemsjukvård. Exempelvis rapporteras att dosett delats i x antal dygn fram till nästa dosleverans. När sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård kvitterar det skickade meddelandet signalerar det att ansvaret för uppföljning övertagits av mottagande enhet.
- Kontrollera att aktuella dospåsar och/eller delad dosett medföljer. Kontrollera ordination mot Pascal.
- Lämna aktuell Receptutskrift Pascal/Förteckning recept hos patienten. Informera patienten/närstående och delegerad personal om läkemedelsförändring skett.
- Planera in/kontrollera när ny dosleverans sker och om behov finns att beställa stående förpackning läkemedel eller vid behovsläkemedel.
- Om patienten i samband med utskrivning från sjukhus flyttar från eget boende med hemsjukvård till ett särskilt boende ansvarar sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård för att skicka meddelande till dosapoteket via Pascal om ändrad leveransadress.

Avregistrera dospatient

Avregistrera dospatient i Pascal kan ske av två olika skäl:

- Avregistrera för att patienten fortsättningsvis inte ska vara dospatient.
- Avregistrera dospatient för att patienten är avliden.

Kontrollera om patienten kan hantera sina läkemedel själv eller om ansvaret för läkemedelshanteringen är övertaget av vårdgivare då detta har betydelse för fortsatt hantering.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Avregistrera patient som fortsättningsvis inte ska vara dospatient

Sjuksköterska

Efter rapport om förändrad läkemedelsbehandling ansvarar sjuksköterska för att:

- se till att eventuella inaktuella dospåsar tas bort från patientens bostad
- läkemedlen hämtas ut på lokalt apotek
- dela dosett om behov finns för detta
- se till att nya läkemedel levereras till patientens bostad
- aktuell läkemedelslista finns hemma hos patienten
- informera patienten/anhöriga om förändringen
- informera delegerad personal om förändringen

Avregistrera dospatient för att patienten är avliden

Om patienten avlider ska dosdispenseringen avslutas i Pascal så att inte leverans av dospåsar fortsätter efter dödsdatum.

Sjuksköterska

Avregistreringen görs i Pascal i Patientuppgifter via knapp Avsluta patient/Markera som avliden. Ett meddelande visas att dosexpediteringen är avslutad och patienten markerad som avliden samt att dosunderlaget först kommer att tas bort när e-Hälsomyndigheten får information från Skatteverket att patienten avlidit.

Dokumentation och arkivering

Ej tillämpbar.

Historik

Ersätter dokument 291790; "Säker dos i Västerbotten".

Utarbetat av

Framtagna av projektgrupp Säker Dos i Västerbotten 2015

Jeanette Jonsson, apotekare, Läkemedelscentrum (projektledare)

Jennie Samuelsson, IT-handledare, Informatikenheten (bitr projektledare)

Elisabeth Arvidsson, läkare, Erikslid hälsocentral

Johannes Norberg, läkare, Medicin-Geriatriska kliniken

Nils Brandt, sjuksköterska, Skellefteå kommun

Marianne Jaktlund-Jönsson, sjuksköterska, Skellefteå kommun

Pernilla Andersson, apotekare, Läkemedelscentrum

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Matilda Jägersten, läkare, Kirurgisk och ortopedisk klinik, Skellefteå lasarett
Kristina Pettersson, sjuksköterska, Medicin-Geriatriska kliniken, Skellefteå lasarett
Marja Ojala, läkare, Psykiatrisk klinik, Skellefteå lasarett

Fastställt av

Chefläkarrådet, Region Västerbotten
Representanter för kommunerna i Västerbotten:
Louise Lundholm, Medicinskt ansvarig sjuksköterska i Skellefteå
Elena Jakobsson, sjuksköterska, chef hälso- och sjukvård i Bjurholm

Uppdaterat 2023 av

Anna-Lena M. Berglund, receptarie, Läkemedelscentrum
Therese Ahlepil, apotekare, Läkemedelscentrum

Referenser

[Checklista läkare - Uppstart samt avslut av dospatient](#)

[Checklista sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård avseende patienter med DosReceipt \(dospåsar\) via Pascal.](#)

[Checklista sjuksköterska Region Västerbotten – öppenvård avseende patienter med DosReceipt \(dospåsar\) via Pascal.](#)

[Checklista sjuksköterska Region Västerbotten - In- och utskrivning från sjukhus avseende patienter med DosReceipt \(dospåsar\) via Pascal.](#)

[Checklista läkare - In- och utskrivning från sjukhus avseende patienter med DosReceipt \(dospåsar\) via Pascal.](#)

[Checklista läkare - Nyinsättning, ändring, förnyelse, utsättning avseende patienter med DosReceipt \(dospåsar\) via Pascal.](#)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.